

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-129 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-08/89-50
Karar Tarihi : 31.01.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: H. Gökşin KEKEVİ, Didem ULUÇ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Resen

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

- S.S. Alaşehir ve Civarı Fırıncılar Üretim ve Pazarlama Kooperatifi ve Kooperatif üyesi fırıncılar
Sarısu Mah. İstiklal Cad. No:223 Alaşehir/Manisa
- Alaşehir Lokantacılar, Pastaneciler, Fırıncılar, Unlu Mamulleri Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve üyesi fırıncılar
Soğuksu Mah. Mektep Cad. No: 58 Alaşehir/Manisa
- Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası ve üyesi fırıncılar
Soğuksu Mah. İsmetpaşa Cad. No: 111 45600 Alaşehir/Manisa

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Manisa ili Alaşehir ilçesinde faaliyet gösteren fırıncıların aralarında anlaşarak rekabete son verdiği ve fiyat tespit ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Manisa-Alaşehir'de faaliyet gösteren fırıncıların aralarında anlaşarak fiyat tespit ettikleri iddiası.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** 13.08.2012 tarih ve 2012-3-129/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 23.01.2013 tarih ve 2012-3-129/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı; bununla birlikte 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca aynı Kanun'un 4. maddesini ihlal edebilecek eylemlere son verilmesini teminen Alaşehir Lokantacılar, Pastaneciler, Fırıncılar, Unlu Mamulleri Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası'na ve S.S. Alaşehir ve Civarı Fırıncılar Üretim ve Pazarlama Kooperatifine görüş yazısı gönderilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Öneraştırma Tarafı Teşebbüs ve Teşebbüs Birliği Hakkında Bilgiler

- (6) Alaşehir Lokantacılar, Pastaneciler, Fırıncılar, Unlu Mamulleri Esnaf ve Sanatkarlar Odası (AFO)'ndan elde edilen belgelere göre AFO'ya kayıtlı fırın sayısı 23, Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO)'na kayıtlı fırın sayısı dördttür.
- (7) Öneraştırma kapsamında raportörlerce yapılan görüşmelerden; Alaşehir ilçesindeki bazı fırıncıların 21.03.2011 tarihinde S.S. Alaşehir ve Civarı Fırıncılar Üretim ve Pazarlama Kooperatifi (Kooperatif)'ni kurdukları, Kooperatif tarafından, Haziran 2012'de yapılan son genel kurulda Kooperatif ortağı fırıncı sayısının 19 olduğu ancak ortaklıktan ayrılmalar olması nedeniyle sayının 13'e düştüğü anlaşılmıştır.

I.2. İlgili Pazar

- (8) "İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz"un 20. maddesinde de belirtildiği üzere, "... (İ)nceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa" pazar tanımı yapılmayabilmektedir.
- (9) 2013 yılına kadar Rekabet Kurulu (Kurul) ekmek sektörüne ilişkin olarak pek çok karar almıştır. 60'tan fazla olan bu kararların dördü, haklarında soruşturma yürütülen teşebbüs ve teşebbüs birliklerine ceza uygulanmasına ilişkindir. Anılan kararlarda "İstanbul ili sınırları ekmek"¹, "Kütahya il merkezi çarşı ekmeği"², "Gaziantep il merkezi (Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahil) ekmek ve pide"³ ve "Ankara ili sınırları ekmek"⁴ şeklinde birbirlerinden kısmen farklı pazar tanımlarının ardından ekmek sektörüne ilişkin ayrıntılı inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.
- (10) Bu konuya ilişkin olarak belirtilmesi gereken iki Rekabet Kurulu kararı daha mevcuttur. Bunlardan ilki; "Manisa ili Alaşehir Beldesi'ne bağlı Dereköy kasabasında faaliyet gösteren iki fırınının ekmek fiyatlarını düşük tutarak, Köseali Köyü'ne diğer beldelerden ekmek gelmesini önlediği" iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmaması kararıdır⁵. Anılan kararda, ilgili ürün pazarı "ekmek", ilgili coğrafi pazar ise, "en dar olarak Salihli ilçesi; en geniş olarak da Manisa ili" şeklinde belirlenmiştir. İkinci dosyada ise, "Turgutlu Ekmek, Simit, Pide Fırıncıları Odasının üyelerinden para toplamak ve karşılığında ödeme yapmak suretiyle, Turgutlu'da diğer fırınlarla rekabet halinde olan fırıncı esnafına fırınlarını kapattırması" iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmamasına; bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine karar verilmiştir⁶. Anılan kararda pazar tanımı "Turgutlu İlçe Merkezi ekmek pazarı" şeklinde yapılmıştır.
- (11) Bu karara konu dosyada ise geçmiş tarihli Kurul kararlarındaki sektöre ilişkin bilgiler ışığında, pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

¹ 27.10.1999 tarih ve 99-49/536-337 sayılı İstanbul Ekmek kararı.

² 17.08.2004 tarih ve 04-54/750-187 sayılı Kütahya Ekmek kararı.

³ 07.01.2005 tarih ve 05-02/18-9 sayılı Gaziantep (Türkiye) Ekmek kararı.

⁴ 18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Ankara Ekmek kararı.

⁵ 06.08.2009 tarih ve 09-35/892-215 sayılı Alaşehir (Salihli) Ekmek kararı.

⁶ 02.03.2012 tarih ve 12-09/288-89 sayılı Turgutlu Ekmek kararı.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.3.1. Elde Edilen Bilgiler

- (12) Öneriye kararına dayanak teşkil eden "Medya45haber" isimli internet sitesindeki 25.06.2012 tarihli habere aşağıda yer verilmiştir⁷;

"Alaşehirli Fırıncıların 2006 yılında taahhüt ettiği okul yalan oldu. Fırıncılar arasında 2006 yılında müthiş bir rekabet başlamış, ekmek fiyatları konusunda mutabakata varılamamış ve hatta buna "Fırıncı Mafyası'nın dahi müdahil olduğu bile konuşulmuştu. ...

Fırıncıların taahhüt ettiği okul sözünün üzerinden tam 6 yıl geçti. Ama hala ses seda yok. Toptepe Sosyal Tesislerinde yapılan yemekli toplantıda konuşmalar yapılmış, fırıncılar barıştırılmış ve ertesi gün ekmek fiyatları "Yüzde Yüz" zamlanmıştı. Buna karşın fırıncılar, eğitime destek olma kararı almış ve Alaşehir'e 16 derslikli bir okul yaptırma sözü vermişlerdi. ... Ayrıca, yapılacak olan okula 'Fırıncılar Okulu' ismi verilecekti.

3ay Önce De Buna Benzer Bir Olay Daha Yaşanmıştı

Fırıncılar, yine 3 ay önce kendi aralarında rekabete girişmiş, ekmek fiyatları 1 ay içinde 3 defa değişmişti. Ekmeğin günlük tüketiminin 40 binin üzerinde olduğu Alaşehir'de söz konusu olaylardan sonra halkın tepkisi giderek artıyor. .... Alaşehirli, bu durumun azınlığın, çoğunluğa tahakkümü olarak görüyor. Bilindiği üzere ilçede 27 fırıncı esnafı bulunuyor. Buna karşın ilçenin nüfusu ise 54 binin üzeride!

Alaşehir'in gören gözü, işiten kulağı ve sessiz çoğunluğun sesi olarak bizde soruyoruz:

- 1- *Fırıncılar okulu yapılacak mı?*
- 2- *Geçen 6 yılda açılan hesapta ne kadar para birikmiştir?*
- 3- *Yetkililer bu güne kadar bu konuda bir işlem yapmışlar mıdır?*
- 4- *Ekmek fiyatları değişmeye devam edecek midir?*
- 5- *En önemlisi de bundan sonraki süreç nasıl işleyecek?*

Alaşehir halkı bu soruların cevaplarını bekliyor"

- (13) Konuya ilişkin olarak "Medya45haber" isimli internet sitesinde yer alan 04.07.2012 tarihli diğer haberde ise⁸:

"Alaşehir Kaymakamı Musa Uslan, .. 2007 yılından beri gündemde olan ve Alaşehirli,lerin tepkisini çeken, fırıncı esnafının taahhüt ettiği 16 derslikli "OKUL" için oluşturulan hesapta 5 yılda sadece 34 bin TL'nin biriktiğini söyledi.

Birken meblağla okul yaptırmanın imkansız olduğunu belirten Alaşehir Kaymakamı Musa Uslan, ... Söz konusu parayla temel bile atılamayacağı ortada olduğu için, bizde parayı fırıncıların bilgisi doğrultusunda okulların küçük onarımlarında kullanmaya başladık."dedi.

Kazanan Fırıncılar Oldu

Kaymakam Uslan'ın açıklamalarına göre, Alaşehir'de faaliyet gösteren yaklaşık 27 fırıncı esnafı verdikleri 'okul yaptırma' sözü yerine sadece 34 bin TL bağışta bulunarak, Alaşehirli,lere yüksek fiyattan 5 yıl ekmek satma vizesi almış oldu. Bu şartlı anlaşmada kazanan ne Alaşehir halkı, ne de eğitim camiası oldu, kazanan fırıncılar oldu."

ifadeleri yer almaktadır.

⁷ <http://www.medya45.com/ilceler/alasehirli-firincilarin-yaptiracaklari-okul-yalan-oldu-h134.html>

⁸ <http://www.medya45.com/ilceler/uslan-acilan-hesapta-34-bin-tl-para-birikti-h143.html>

- (14) Alaşehir Belediyesinden gelen bilgi yazısında:

“Belediye başkanlığımız 5393 sayılı Belediye Kanunu uyarınca iş ve işlem yapmaktadır. Bu yasanın 14. maddesi uyarınca görevleri ... sayılmıştır. Bu görev hükmü uyarınca belediyemiz toplumun tüm bileşenleriyle görüşme ve toplantılar yapmaktadır. Ancak; yazınızın 1. sorusunda yer alan anlamda resmi mahiyette bir çalışma, toplantı, çalıştay, komisyon faaliyeti söz konusu olmamıştır.

2. Belediyemiz tarafından, mevzuat hükümleri çerçevesinde gıda denetimleri yapılmakta olup bu husus dışında kalan ekmek fiyatlarının tespiti, Alaşehir İlçe Merkezi'nin dışından ekmek girişinin önlenmesi gibi mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalar ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarına yardım edici herhangi bir toplantının katılımcısı olunması söz konusu değildir. Bu yönde yapılan herhangi bir toplantı varsa da belediyemizin bilgisi dışında yapılmıştır.

3. Alaşehir Belediyesi olarak; Alaşehir Ekmeği'nin kendine özgü yapısının, tadının, şeklinin ve ününün korunması konusunda hassasiyetimiz vardır. Zira; bu hususun, hemşerilerimiz açısından mahalli ve müşterek bir yönü olduğu kesindir. Alaşehir ekmeği; sert buğday unundan elde edilen sarı un kullanılarak yapılır. Geleneksel ekşi hamur yöntemi ile yapıldığı için lezzet ve aromaca zengindir. Ekmek üzeri susam kaplıdır. Susam vücut için gerekli esansiyel yağ asitleri içerir. Ekmek katkı maddesi içermez. Geç bayatlama özelliğine sahiptir. Düzgün ve ince gözenek yapısına sahiptir. Ancak, ekmeğin yukarıda sayılı özelliklerinin korunması demek asla tam ve serbest rekabetin önlenmesi, bu konuda kartelleşme yaratılması değildir.

Yazınızda yer alan haberlere ilişkin olarak belediye meclisimizin 05.12.2006 tarih ve 2006/11-5-1 sayılı kararını ve bu kararın vesayet makamı sıfatıyla Alaşehir Kaymakamlığı'na gönderildiğine dair 11.12.2006 tarih ve 1824-683 sayılı yazıyı sunuyoruz. Alınan karar kaymakamlık makamı tarafından da hukuka uygun bulunmuştur. Alınan meclis kararında iki ayrı husus söz konusudur. Birincisi, ilçedeki fırıncı esnafı arasındaki rekabet nedeniyle ekmek kalitesinin düştüğü ve bunun önlenmesi için sıkı denetim yapıldığı ve bu denetimlerin devam edeceği hususu iken ikinci husus ise fırıncı esnafı ilçeye olan vefa borçlarını ödemek için bir okul yaptırmak istediklerini ifade etmişler ve bu konuda belediyenin de katkı koymasını istemişlerdir.

Meclis kararı iki hususa ilişkin olup ilçedeki tam ve serbest rekabeti engelleyici herhangi bir hüküm içermemektedir. Bu karar ve/veya başka karar, iş, işlem ve eylemlerle ilçemizde belediyemiz eliyle tam ve serbest rekabetin engellenmesi de söz konusu değildir.” ifadelerine yer verilmiştir.

- (15) Bilgi talebine cevaben gerek Alaşehir Belediyesi gerekse de Alaşehir Kaymakamlığı tarafından gönderilen yazıların ekinde yer alan Alaşehir Belediye Meclisinin 05/12/2006 tarih ve 2006/11-5-1 sayılı kararına ise aşağıda yer verilmiştir:

“Alaşehir Belediye Meclisinin 11. Nolu Toplantısında İlçemiz Fırıncılarının Kendi Aralarında Para Toplaması Ve Belediyemizin de Yapmış Olduğu Ödemelerden % 1 Kesinti Yapılarak Emanet Hesabında Biriken Paranın Köylere Hizmet Götürme Birliği Hesabına Aktarılması Ve Okul Yapımında Kullanılabilmesine Ait Alınan Meclis Kararı:

TOPLANTI TARİHİ: 05.12.2006

TOPLANTI NO.SU: 11

TOPLANTI KARAR NO.SU: 11-5-1

5 - (İlave gündem):1.sıra no .lu gündem maddesinde Bl.Başkanımız tarafından dile getirilen ve gündeme alınması oybirliği ile kabul olunan gündem maddelerinden ilki olan;

5/1 - Belediye başkanımız tarafından meclise hitaben yazılan 5.12.2006 tarihli,

-İlçemiz fırıncıları ile 04.12.2006 tarihinde yaptığım toplantı neticesinde fırıncıların her ay kendi aralarında para toplayıp köylere hizmet götürme birliği hesaplarında toplanması , Belediyemizin de esnaflara yaptığı ödemelerden %1 kesinti yapılarak emanet hesaplara alınıp ay sonunda yine köylere Hizmet götürme birliği hesabına aktarılması bu hesapta biriken paraların okul yapımında kullanılması.düşünülmektedir.

5393 sayılı Bl. kanununun 15. ve 18. maddesi doğrultusunda bu düşüncemizin değerlendirilmesi ve karara varılmasını arz ederim.

şeklindeki yazı meclise okundu.

Ardından Bl.Başkanımız tarafından tekrar sözlü bilgilendirme ye devam edildi ve ilçemiz fırıncıları arasında sorunlar ve rekabet ortamı olduğu ve bunun neticesinde de Alaşehir ekmeğinin kalitesinin düştüğü bu durumun önlenmesi için sıkı denetimler yapıldığı, bu durumların ortadan kaldırılması açısından yapılan toplantıda alınan karar ile de bu düşüncenin hasıl olduğu, biriken paraların Köylere hizmet birliği hesabında toplanacağı ,kullanımında da İlçemiz Kaymakamı-Bl. Başkanı ve fırıncıları temsil edecek bir fırıncı esnafının yetkisinin olmasının düşünüldüğü belirtildi.

Bl.Başkanımızın bu teklifi Meclisimizce uygun görüldü ve oylandı. Yapılan oylamada oturumda mevcut tüm üyelerin evet oyları ile oybirliği ile kabul olundu.”

- (16) 16.01.2013 tarihinde raportörlerce görüşülen Alaşehir'in eski Belediye Başkanı Kadir Daş aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“... Alaşehir'de faaliyet gösteren fırıncılar arasında 2006 yılından önce ulusal basına da yansıyan ve ceza alan fırıncıların olduğu bir takım olaylar meydana gelmiştir. Fırıncılar birbirleri ile rekabet etmemek için dönem dönem mafya tutarak birbirlerine zarar vermişler hatta o dönem hapse giren fırıncılar dahi olmuştur.

Alaşehir ekmeği çok kaliteli bir ekmektir. Alaşehir'de faaliyet gösteren büyük fırınlar olduğu gibi ki bu fırınlar hijyen koşullarına riayet ederek kaliteli üretim yaparlar, diğer taraftan kalitesiz üretim yapan kenar mahallelerde faaliyet gösteren fırınlarda vardır. Bu tür küçük ölçekli ve kalitesiz, düşük kaliteli un vs. kullanan fırınlar piyasadaki rekabeti olumsuz engellemektedir, çünkü kayıt dışılığın fazla olduğu bu fırınlar daha düşük fiyattan ekmek satabilmekte ve diğer fırınlarda buna haklı olarak karşı çıkmaktadır.

Belediye başkanı olduğum dönemde fiyata her hangi bir müdahalem olmadı, sadece daha önce de bahsettiğim Alaşehir ekmeğinin kalitesini korumaya yönelik çaba gösterdim. Zaman zaman fırıncıları toplayıp onlara bu hususu telkin ettim. Bir gün fırıncılar geldiler geçmişte bir takım yanlış eylemlere giriştik, cezaevlerine giren arkadaşımız oldu, bu aşamadan sonra kendi aramızdaki çatışmalara dur demeye karar verdik, ürettiğimiz ekmek nispetinde belli bir parayı ortak bir hesapta toplayalım, daha sonra bu para ile bir okul yaptıralım diye bir teklifte bulundular. Kaymakamın da katıldığı toplantıda bu teklif bizden değil fırıncılardan gelmiştir. Biz de buna çok sıcak baktık, gerekirse belediye ile iş yapan kuruluşlardan da belli bir kesinti yapalım ve bu hesaba yatırarak bu işe katkıda bulunalım dedik. Daha sonra, kaymakamlığın hesaplarında bu paraların toplanmasına karar verildi. Söz konusu oluşumu sosyal bir yardım olarak değerlendirmek gerekir, nitekim Alaşehir'deki birçok esnaf gurubu zaman zaman Belediyeye gelerek okulların birtakım eksiklerini karşılamak yada ilçedeki birtakım eksiklikleri gidermek için aralarında para toplamaya karar verebilmektedir. Fakat bu uzun sürmedi, fırıncıların bazılarının para yatırmadığı da oldu, bu süreç ancak iki yıl kadar devam edebildi daha sonra para toplama olayına son verildi.

Bu para toplandığı süre zarfında, fırınlar kendi aralarında rekabet etmeye devam etti, fiyatların sabitlenmesi söz konusu değildi. Dönem dönem rekabet artmış, bazı fırınlar fiyat

düşürünce diğer fırınlar da fiyat düşürmüş sonra yine yükselmeler olmuştur. Biz belediye olarak, bu süre zarfında ekmeğin gramajı ve üretim koşullarına ilişkin denetimlerimize ara vermedik, daha öncede belirttiğim gibi ekmeğin sağlıklı koşullarda ve doğru gramajda üretilmesi için gerekeni yaptık. Hatta bu dönemde kalite denetimlerinde pek çok fırına ceza vermiştik.”

- (17) 16.01.2013 tarihinde görüşülen AFO Başkanı Yaşar Çataldere⁹ aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“... Ben il dışındayken takriben 2006 -2007 yıllarında eski kaymakam Musa Uslan, eski belediye başkanı Kadir Daş ve bazı fırıncılar sosyal bir ortamda bir aradayken Alaşehir'deki fırıncıların kendi aralarında rekabeti durdurup bir hesapta para toplanmasını sağlayıp bu hesapta toplanan para ile okul yapmaya karar verdiklerini duyduk. Hesapta 30.000 TL civarı para toplanmıştır, eski kaymakam bu para ile okul yaptırılmayacağına karar verip bu para ile eğitim kurumlarına yardım yapma yoluna gitmiştir. Bu konuya ilişkin benim bildiklerim bundan ibarettir.

Biz oda olarak sadece tarifeleri belirleriz, zaten mevzuat uyarınca azami fiyatı biz belirliyoruz ve fırıncılar bu fiyatın üzerinde satış yapamaz. Fakat belirlenen bu azami fiyatın altında fırıncılar istediği fiyattan satış yapabilirler, bizim fiyat dikte etmemiz yada yönlendirmemiz söz konusu olamaz.

Şuan ekmek ilçe genelinde 70 kuruştur. Çevre köylerde işçilik daha ucuz olduğundan ekmek fiyatı biraz daha düşük olabilir.”

- (18) AFO'dan edinilen fiyat listelerine göre 2008 yılında 250 gramlık ekmek için 0,50 TL, 300 gramlık ekmek için 0,70 TL şeklinde fiyat belirlenmiştir. 2012 Ağustos'unda ise 250 gramlık ekmek fiyatı 0,60 TL'ye çıkarılmıştır. Öte yandan sunulan üç fiyat listesinde de “fiyatların azami hadleri gösterdiğine” dair bir ifade bulunmamaktadır.
- (19) ATSO'dan edinilen Temmuz 2012 tarihli fiyat listesine göre 250 gramlık ekmek için 0,75 TL şeklinde fiyat belirlenmiştir¹⁰. “Ücret Tarifesi” başlığını taşıyan söz konusu belgede, “Bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 5174 sayılı kanunun 86, 87, 88, 89, 90, 91 ve 92 nci maddelerinde öngörülen disiplin cezalarına ilişkin hükümler ile 93 üncü Maddesinde belirlenen para cezalarına ilişkin hükümler uygulanır” ifadesine yer verilmiş; buna karşılık “fiyatların azami hadleri gösterdiği” belirtilmemiştir.
- (20) Yukarıda belirtildiği üzere önaraştırma kapsamında yapılan görüşmeler sırasında Alaşehir ilçesindeki bazı fırıncıların bir Kooperatif kurdukları öğrenilmiştir. 16.01.2013 tarihinde görüşülen Kooperatif Başkanı Şenol Gürcan aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“Alaşehir merkezde 24 civar köylerde yaklaşık 20 tane fırın bulunmaktadır. Kooperatifimiz 21.3.2011 tarihinde kurulmuştur. Kooperatifin amacı ortakların menfaatlerini korumak ve mesleki birlikteliği sağlamak, ana faaliyet konusu unlu mamuller üretimi ve pazarlaması olduğu için söz konusu ürünlerde kaliteyi sağlamaktır.

Ekmekte 2006 yılından bu yana hiçbir şekilde fiyat sabitlenmesi olmamıştır. Örneğin bir dönem Salihli'den getirilen ekmek ilçe esnafının fırınının yanında satılmış ve olay 2010 yılının yazında mahkemeye intikal etmiştir.

Zaman zaman üyelerimizden bazıları ekmeği azami fiyat tarifesinin çok altında satmıştır. Örneğin 2009-2010-2011-2012 başında Kanaat ekmek'te 40 Kuruş 50 Kuruş gibi fiyatlara ekmek satılmıştır. Asri fırın 2009 yılında ekmeği yine 40-50 Kuruş aralığından satılmıştır. 2007-2008 yıllarında fırıncıların çoğu azami ekmek tarifesinin altında ekmek satışı

⁹ Yaşar Çataldere fırın sahibi değil lokanta sahibidir.

¹⁰ ATSO tarafından 2012 öncesine ait fiyat listesi bulunmadığı ifade edilmiştir.

yapmıştır. Örneğin Yeni şafak ekmek fırını halihazırda ekmeği 50 kuruştan satmaktadır, bazı zamanlarda ekmeğin 3 tanesini 1 liradan satmaktadır. Bazı mahallerde ekmekte kampanya yapılmakta ekmek alana yanında simit verilmektedir. Fırınlara arasında birbirlerinin ekmek bayilerini kapmak hususunda da rekabet devam etmektedir.

2006 yılında okul inşa edilmesi ile ilgili olarak bir fonda para toplanılması olayı sosyal sorumluluk kapsamında bir çabadan ibarettir. Nitekim, İstanbul'da faaliyet gösteren Alaşehirli bir fırıncı arkadaşımız, daha önceki bir tarihte ilçede okul yaptırmıştır.

Şuan Alaşehir'de kamu kurumlarına yada diğer toptan satışlarda 35 ila 45 kuruş arasında değişen fiyatlarda ekmek satışı yapmaktayız. Perakendede ise 50 kuruştan ekmek satışı yapanlar Yeni Şafak, İbrahim Akman, Doyuran, Total, İsa Çamlıbel ekmek fırınlarıdır. Bu fırınlar hala ucuza ekmek satışı yapmaktadır. Ucuz ekmek satışı yapan bazı fırınlar ise (Hacıbey ekmek, Kirgezen ve Özlem ekmek) kapanmıştır.

Ekmek piyasasındaki rekabet şartları son derece ağırdır. Biz fırıncı esnafı olarak son derece küçük kar marjlarıyla çalışmaktayız. Özellikle düşük fiyata satış yapan fırıncıların olması bizi çok zor duruma sokmaktadır.”

- (21) Kooperatif'ten edinilen ana sözleşmenin “Amaç ve Faaliyet Konuları” başlıklı 6. maddesinde Kooperatif'in “piyasada düzenleyici bir yer alarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışacağı” ifadesi bulunmaktadır.

1.3.2. Hukuki Değerlendirme

- (22) Yukarıda yer verilen internet sitelerindeki haberler, Alaşehir eski Belediye Başkanı Kadir Daş'ın 16. paragrafta ve AFO Başkanı Yaşar Çataldere'nin 17. paragrafta yer verilen ifadeleri, Alaşehir'deki fırıncılardan bazılarının geçmiş dönemde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edebilecek eylemler içerisinde bulunduğu işaret etmektedir. Öte yandan Kurulun ekmek sektörüne yönelik olarak kararları incelendiğinde, özellikle 2005 yılından sonra benzer nitelikli dosyalarda, soruşturma açmak yerine görüş yazısı gönderilmesi tercih edilmiştir¹¹.
- (23) Yürütülen önaraştırma çerçevesinde değerlendirilmesi gereken ikinci konu, AFO ve ATSO'dan edinilen fiyat listelerinde “fiyatların azami hadleri gösterdiğine” dair bir ifadenin bulunmamasıdır. Kurulun ekmek sektörüne yönelik geçmiş kararları incelendiğinde, bu tür durumlara ilişkin olarak da görüş yazısı gönderilmesinin tercih edildiği görülmektedir¹².
- (24) Önaraştırma çerçevesinde değerlendirilmesi gereken üçüncü konu Kooperatif ile ilgilidir. Kooperatif Başkanı Şenol Gürcan, Kooperatif'in 21.03.2011 tarihinde kurulduğunu belirtmiş; Kooperatif'in kurulma amacına ilişkin olarak ise, “ortakların menfaatlerini korumak ve mesleki birlikteliği sağlamak, ana faaliyet konusu unlu mamuller üretimi ve pazarlaması olduğu için söz konusu ürünlerde kaliteyi sağlamak” ifadelerini kullanmıştır. Kooperatif tarafından Haziran 2012'de yapılan son genel kurulda Kooperatif ortağı fırıncı sayısının 19 olduğu ancak ortaklıktan ayrılanlar neticesinde bu sayının 13'e düştüğü ifade edilmiştir¹³. AFO'ya kayıtlı fırın sayısının 23, ATSO'ya kayıtlı fırın sayısının dört olduğu dikkate alındığında, Alaşehir'de faaliyet gösteren fırınların önemli bir kısmının Kooperatif

¹¹ Kurulun 12.06.2003 tarih ve 03-42/465-204 sayılı Antalya Ekmek kararı, 30.12.2008 tarih ve 08-76/1227-465 sayılı Bergama Ekmek kararı, 01.07.2009 tarih ve 09-31/672-157 sayılı Samsun I Ekmek kararı, 21.10.2009 tarih ve 09-48/1192-300 sayılı Elazığ Ekmek kararı, 21.01.2010 tarih ve 10-08/70-34 sayılı Manavgat Ekmek kararı, 12.05.2010 tarih ve 10-36/573-203 sayılı Çayeli Ekmek kararı, 04.11.2010 tarih ve 10-69/1459-558 sayılı Karasu Ekmek kararı, 25.11.2010 tarih ve 10-73/1508-576 sayılı Bolu Ekmek kararı, 07.04.2011 tarih ve 11-22/387-121 sayılı Samsun II Ekmek kararı, 21.04.2011 tarih ve 11-25/485-149 sayılı Seydişehir Ekmek kararı.

¹² Kurulun 02.08.2007 tarih ve 07-63/765-273 sayılı Denizli Ekmek kararı, 23.02.2011 tarih ve 11-10/188-63 sayılı Sakarya Ekmek kararı, Samsun I, Çayeli, Karasu, Samsun II ekmek kararları.

¹³ Kooperatif tarafından ortaklıktan ayrılmalara ilişkin olarak henüz noter ihtarnamesi çekilmediği, Haziran 2013'te yapılacak genel kuruldan önce ihtarnamelerin gönderileceği bilgisi verilmiştir.

13-08/89-50

ortağı olduğu saptanmıştır. Kooperatif'den edinilen ana sözleşmenin "Amaç ve Faaliyet Konuları" başlıklı 6. maddesinde "Kooperatif'in piyasada düzenleyici bir yer olarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışacağı" ifadesi bulunmaktadır.

J. SONUÇ

(25) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 1- Manisa ili Alaşehir ilçesinde faaliyet gösteren fırıncılar hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
- 2- Bununla birlikte aynı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle;
  - a. Yayımladıkları ücret tarifelerine, fiyatların azami sınırı gösterir nitelikte olduğuna ilişkin ibare eklemeleri ve birlikte fiyat tespitine yönelik eylemlerden kaçınılması gerektiği yönünde tüm üyelerini bilgilendirmelerini teminen Alaşehir Lokantacılar, Pastaneciler, Fırıncılar, Unlu Mamulleri Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası'na,
  - b. Kooperatif ana sözleşmesinin 6. maddesinde yer alan "Piyasada düzenleyici bir yer olarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışır" hükmünü değiştirmelerine ve birlikte fiyat tespitine yönelik eylemleri varsa sona erdirmeleri yönünde S.S. Alaşehir ve Civarı Fırıncılar Üretim ve Pazarlama Kooperatifi'ne,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren gerekli işlemlerin 60 gün içinde yapılarak Kuruma tevsik edilmemesi halinde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.